

Informacija o novoj metodologiji kompilacije agregiranoga statističkog izvješća

Od travnja 2013. Hrvatska narodna banka (HNB) započinje s objavom novih podataka iz područja monetarne statistike. Podaci nove monetarne statistike započinju s izvještajnim datumom 31. prosinca 2010., dok su svi podaci do tog datuma izrađeni na temelju dosadašnje monetarne statistike, u skladu s Odlukom o statističkom izvješću banke. Pritom je na starim podacima napravljena prilagodba, tako da su u izvještajne institucije uključene stambene štedionice. Nova monetarna statistika temelji se na novom izvještajnom sustavu prema **Odluci o statističkom i bonitetnom izvješćivanju**, a taj je sustav usklađen s novom statističkom klasifikacijom institucionalnih sektora (*Uputu o statističkom i bonitetnom izvješćivanju*). Novi izvještajni sustav omogućava prilagodbu propisima i pravilima na razini Europske unije i Europske središnje banke te znatno povećava skup informacija, čime se unapređuje analitički potencijal središnje banke, ali i ostalih korisnika.

Osnovne promjene novoga izvještajnog sustava zbog kojih dolazi do razlika u podacima u odnosu na dosadašnju statistiku jesu:

- novi koncept prikupljanja podataka
- prošireni obuhvat monetarnih financijskih institucija
- nova sektorska klasifikacija institucionalnih jedinica (nova sektorizacija).

Koncept prikupljanja podataka podrazumijeva odmak od unaprijed definiranih obrazaca statističkog izvješća koje su banke do sada popunjavale i dostavljale HNB-u. Naime, sada izvještajne institucije ne dostavljaju popunjene obrasce već detaljne izvještajne slogove. Na osnovi prikupljenih podataka HNB obavlja agregiranje po sektorima i drugim kategorijama te zatim kompilira sva potrebna izvješća. **Proširen je obuhvat izvještajnih institucija** tako što su agregirani podaci banaka, štednih banaka i stambenih štedionica.

Nova sektorizacija temelji se na trećem izdanju Europskog sustava nacionalnih računa (European System of National Accounts – ESA 1995), koji je obvezni statistički standard Europske unije te je usklađen s temeljnim međunarodnim statističkim standardom, Sustavom nacionalnih računa (System of National Accounts – SNA 1993).

Zbog navedenih promjena postoje razlike u podacima u odnosu na dosadašnju monetarnu statistiku.

Do najvećih promjena u podacima statističkih agregata došlo je zbog izmjena koje se tiču sektorizacije, odnosno definicija pojedinih sektora. Pritom posebno valja izdvojiti reklasifikaciju Hrvatskih autocesta (HAC) i Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR). Naime, te su dvije institucije do sada bile sastavni dio sektora državne jedinice (podsektor republički fondovi). U novoj sektorizaciji HAC, počevši od siječnja 2008. godine, pripada sektoru nefinancijska društva (podsektor javna nefinancijska društva), dakle poduzećima, dok HBOR, počevši od srpnja 1999. godine, pripada sektoru financijske institucije (podsektor ostali financijski posrednici osim društava za osiguranje i mirovinskih fondova).

Što se tiče ostalih promjena, valja izdvojiti promjene koje se tiču financijskih institucija koje započinju s novom monetarnom statistikom, dakle od prosinca 2010. godine. Do sada su financijske institucije (osim središnje banke, banaka i štednih banaka) činile dva podsektora: ostale bankarske institucije (stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge, kreditne unije i investicijski fondovi) i nebankarske financijske institucije (društva za osiguranje, mirovinski fondovi, ostali financijski posrednici, pomoćne financijske institucije itd.). Prema novoj sektorizaciji financijske institucije imaju sljedeću podjelu: ostali financijski posrednici (investicijski fondovi, društva za leasing, društva za faktoring, banke u stečaju/likvidaciji, HBOR, kreditne unije i sl.), pomoćne financijske institucije (burze, mjenjačnice, posrednici i zastupnici u osiguranju itd.) te društva za osiguranje i mirovinski fondovi.

Agregirano mjesečno statističko izvješće odnosi se na nekonsolidirane nerevidirane podatke, a uključuje sljedeće obrasce: BS2-2, BS/IBS2-3, BS/GOD1-4, BS/VP2-5, BS/DER2-6, BS/KRED2-7, BS/DEP2-8, BS/OK2-9, BS/OIO2-10, BS/KAM2-11, BS/IV2-12, BS/JAM2-13 i DVP2-21. Pravila izrade pojedinog obrasca nalaze se u poveznici: (*Pravila mapiranja mjesečnog ASI.xls*)

U Agregirano statističko izvješće kreditnih institucija nisu uključeni podaci banaka u likvidaciji.

Agregirano tromjesečno statističko izvješće odnosi se na nekonsolidirane nerevidirane podatke, a uključuje sljedeće obrasce: RN, BS2-2, BS/IBS2-3, BS/GOD1-4, BS/VP2-5, BS/DER2-6, BS/KRED2-7, BS/DEP2-8, BS/OK2-9, BS/OIO2-10, BS/KAM2-11, BS/IV2-12, BS/JAM2-13, BS/RK2-15,

BS/RD2-16, BS/RPK2-17, BS/DNP2-18, VS12-19, VSO2-20 i DVP2-21. Pravila izrade pojedinog obrasca nalaze se u poveznici: (*Pravila mapiranja tromjesečnog ASI.xls*)

U Agregirano statističko izvješće kreditnih institucija nisu uključeni podaci banaka u likvidaciji.

Sve stavke bilance banaka u Agregiranom statističkom izvješću kreditnih institucija iskazuju se na neto načelu (tj. nakon umanjenja za iznos ispravaka vrijednosti). Iznimka od tog načina iskazivanja su obrasci BS/IBS2-3, BS/RK2-15 i BS/DNP2-18.